

FRANCK
THILLJEZ

NEDOKONČENÝ
RUKOPIS

Myslel si, že to najhoršie
má už za sebou

Nedokončený rukopis

FRANCK
THILLJEZ

NEDOKONČENÝ
RUKOPIS

Preložila Andrea Černáková

IKAR

Franck Thilliez
Le Manuscrit inachevé

Published originally under the title Le Manuscrit inachevé
© 2018 by Fleuve Éditions, département d'Univers Poche, Paris
Translation © 2025 by Andrea Černáková
Cover design © 2025 by Emil Křížka
Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

Z francúzskeho originálu Le Manuscrit inachevé
(Fleuve Éditions, Paríž 2018)
preložila Andrea Černáková.
Redigovala Ivana Černáková.
Korigovala Tatiana Žáryová.
Obálku navrhol Emil Křížka
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava
v roku 2025 ako svoju 2 451. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán studio Stará škola, s. r. o.

IKAR, a.s.
Miletičova 23
821 09 Bratislava
www.ikar.sk | ikar@ikar.sk

ISBN 978-80-575-0074-2

Sholmès: „Vidíte, Wilson, v Lupinovi sme sa mýlili.

Musíme sa vrátiť tam, kde sa to začalo.“

Wilson: „Aj ďalej, ak sa bude dať.“

Maurice Leblanc, *Arsène Lupin contre Herlock Sholmès*

Úvod

„Len jedno slovo, kým príde na rad *Xiphophorus*.“

Takto sa začína kniha môjho otca Caleba Traskmana.

Rukopis som vykutral v škatuli uňho na povale, kam ho založil spolu s inými vecami, ktoré si tam ako na zlosť kopol. Už rok sa medzi haraburdím ukrýval balíček aštvoriek, pekne v teple pod vikierom, cez ktorý sem v to leto od severu prenikalo obzvlášť príjemné svetlo. Otec o tom rukopise nikomu nepovedal. Pri jeho písaní bol určite sám, opustený vo svojej obrovskej vile pri mori, kým mamu v tom čase pomaly zožíral alzheimer v nemocnici, kde po desiatich mesiacoch aj zomrela.

Príbeh nemal názov a nemal koniec, pritom mu podľa mňa chýbalo k takmer päťsto existujúcim stranám dopísať možno pár posledných odsekov. Samo osebe to tak nevyzeralo, no bola to hotová katastrofa vzhľadom na literárny žáner, v ktorom patril k jedným z najvýraznejších autorov. Pri otcových trileroch sa triasli státisíce čitateľov a ja som bezpochyby v rukách držal jeden z jeho najlepších románov. Dokonale zvrátený, zamotaný, hrôzostrašný. Príbeh spisovateľky Léane, ktorá je z rovnakého cesta ako on, ma uchvátil a pripomenul mi, do akej miery sa v knihách môjho

otca odrážalo to, čoho sa v hĺbke svojej duše obával a akými strašidelnými predstavami bol posadnutý. Myslím si, že keď kládol tieto hrôzy na papier, bol so sebou zmierený. A že ich v tomto románe je! Traskman sa v ňom veru nezaprie.

A čo teda s tým úžasným koncom? pýtate sa ma. Ved' to malo byť, doparoma, rozuzlenie, ktoré malo všetko objasniť! Prečo si Caleb Traskman, kráľ zápletky a grandióznych odhalení, nechal všetky odpovede pre seba? Prečo svoju sedemnástu knihu nedokončil?

Mohol som predpokladať, že po matkinej smrti prestal písať, nechal rukopis osudu napospas, možno už s vedomím, že si o tri mesiace neskôr strelí policajnou zbraňou do hlavy. Alebo ten príbeh jednoducho nevedel dokončiť. Áno, mohol som si to myslieť, keby niektoré momenty v texte nenasvedčovali o opaku, keby mi čosi nenašepkávalo, že otec začal písať už so zámerom text nedokončiť. Akoby tento „nekoniec“ bol sám osebe súčasťou zápletky, súčasťou „záhady Caleba Traskmana“. Akoby chcel naposledy pred smrťou zažiariť.

Tí najpragmatickejší z vás si aj tak pomyslia: prečo by si niekto dal toľkú námahu s písaním knihy bez konca? Prečo by rok staval dom, o ktorom vie, že nikdy nebude mať strechu? Keď vám píšem tieto riadky, je to ešte nevyriešená záhada, no týka sa skôr súkromného života.

Keď sa Évelyne Lecontová, ktorá bola odjakživa otcovou editorkou, dozvedela o tomto rukopise, najprv takmer skákala po strop od radosti. Keď si ho však prečítala a zistila, že kniha sa končí akýmsi nepôsobivým kúzelníckym trikom, premohla ju veľká beznádej. Neprichádzalo do úvahy posmrtné vydať Calebovi Traskmanovi román bez nablýskaného rozuzlenia, hoci mnohí čitatelia by sa naň, ako predpokladám, aj tak vrhli.

A tak nastal čas rozvíjať teórie, konfrontovať názory a pokúsiť sa rozlúštiť hlavolam, ktorý nám otec zanechal. Týždne sme si v parížskych kanceláriách žeravili neuróny. Na každom stretnutí sme sa okolo stola pozbierali asi desiatí, čo sme si rukopis zas a znova prečítali, a rozpitvávali sme ho po stranách, aby sme konečne pochopili, prečo Caleb podčiarkoval palindrómy, prečo sa v tejto knihe nedala prehliadnuť jeho posadnutosť číslami.

Vo chvíľach, keď sme naozaj nechápali a pochybovali, dívali sme sa na seba ako teľatá na nové vráta. Dlhو sme sa morili nad prvou vetou „Len jedno slovo, kým príde na rad *Xiphophorus*“. Prečo to tam napísal? Čo to naozaj znamenalo? Verte mi, že vo vydavateľstve nie je dnes ani jeden zamestnanec, ktorý by nevedel, že *Xiphophorus* je malá sladkovodná ryba, ktorá sa podľa tvaru chvostovej plutvy nazýva aj mečúň. Už toho viete viac, však?

Évelyne, ktorá otca poznala tridsať rokov, na to jedného dňa prišla. Bolo to ONO.

Napokon našla kľúč, odhalila, akým zákerným spôsobom pracovala otcova vyšinutá myseľ. Keď sa človek zamyslel, ten koniec bol jasný a všetko sa nám ponúkalo od prvých (a posledných) slov. Ak sa očividné fakty dostanú do dobrých rúk, niekedy ich len ťažko identifikovať – v tom tkvela genialita Caleba Traskmana.

Už ten koniec bolo treba len dopísať a vtedy sa všetky pohľady upreli na mňa. S majstrom sa nemôžem porovnávať, no ako syn svojho otca som pred niekoľkými rokmi bez veľkých očakávaní vydal dve detektívky. A tak na konci románu nájdete poznámku, ktorá označuje miesto, kde som prebral štafetu. Všimnete si tiež, že v texte ostali podčiarknuté slová a niektoré ďalšie, pre zápletku dôležité prvky. Máte v rukách presne to, čo som mal ja minulé leto.

Pri koncipovaní záveru sa nám niektoré miesta pôvodného textu nepodarilo rozlúštiť, a tak sme museli improvizovať. Bolo ťažké odhadnúť, kam presne otec mieril a ako zamýšľal príbeh uzavrieť. Medzery, ktoré sa nám nepodarilo zaplniť, sme museli domyslieť, prikloniť sa k riešeniam, s ktorými by autor možno nesúhlasil. Keby ste chceli vedieť, aké náročné to bolo, predstavte si, že vám dali domaľovať obraz Mony Lízy, na ktorom by jej chýbala hlava... V každom prípade dúfam, že som tým záverom naplnil vaše očakávania, snažil som sa, ako som vedel.

Ak sme chceli v plnej miere rešpektovať Calebovu prácu, udržať do posledného slova duch tejto knihy, museli sme jej dať rozuzlenie, ku ktorému sa v závere dopracujete. Ak budete pri čítaní pozorní, odhalíte odpoveď na otázku, ktorú si budete nutne klásť.

A ešte jedna vec. Myslím aj na Calebových najvernejších čitateľov, ktorí budú pochybovať už len o povahe tohto predhovoru. Viem si predstaviť ich úvahy: tieto riadky píše Caleb Traskman osobne, bol by toho schopný. Predhovor je súčasťou príbehu a z toho vyplýva, že napísal aj koniec, len pozmenil svoj štýl. Máte na to právo a mne sa nikdy nepodará dokázať opak. V konečnom dôsledku na tom ani nezáleží. Román je hra ilúzií, všetko môže byť pravda i lož a príbeh začína existovať, až keď ho čítate.

Kniha, ktorú sa chystáte čítať (vlastne, nezačali ste už?), sa volá *Nedokončený rukopis*. Bol to môj nápad a všetci vo vydavateľstve súhlasili. Iné návrhy neboli.

J.-L. Traskman

„Len jedno slovo, kým príde na rad *Xiphophorus*.“

Predslov

Január 2014

Zima. Prenikavá, všivavá, neúprosná. Odrádzala nedeľných bežcov a svojím ľadovým závanom už nabúrала všetky novoročné predsavzatia.

Sarah, naopak, mala o to väčšiu motiváciu trénovať. Oblastné majstrovstvá v behu na stredné trate sa blížili a ona chcela zažiť.

Sedemnásťročná gymnazistka, svetlovláska v modro-zelenej čiapke zbehla s natiahnutými rukavicami a svetielkom pre bežcov na ramene po schodisku vo vile a nakukla do pracovne.

„Mami, idem!“

Nikto neodpovedal. Jej matka sa určite prechádzala po pri dunách alebo na morskom pobreží a hľadala inšpiráciu pre svoj ďalší román. Čo sa týkalo jej otca, vedúceho stavebných prác pri obnove pamiatok, nikdy nebol doma pred siedmou večer, v poslednom čase ani pred desiatou. Rodičom sa čoraz častejšie stávalo, že sa obchádzali, sotva na seba pozreli, večerali bez slova oproti sebe ako dve červené rybičky. Preto sa Sarah nechcela nikdy vydať. Nedokázala

s jedným chalanom vydržať tri mesiace, takže čo takých devätnásť rokov v jednom akváriu...

Inšpirujúca čnela v úzadí dún v Authiskej zátoky južne od Berck-sur-Mer. Sarah považovala názov *Inšpirujúca* za hlúpy, ale medzi múrmi tejto vily – pred desiatimi rokmi to boli len ruiny, ktoré kúpili za dobrú cenu a ktoré sa kedysi volali *Ruža v piesku* –, jej matka Léane, v tom čase ešte učiteľka, napísala svoj prvý úspešný román. Od bielo-červeného majáka, ktorý držal stráž nad pobrežím, sem viedla hrboľatá asfaltová cesta. Dom postavený v anglonormanskom štýle svojím spôsobom odčleňoval civilizáciu od prírody. Navštevovala ho len hŕstka väčších či menších čajok, sedávali na bridlicovej streche, ktorú neustále poprašoval vietor pieskom. Sarah piesok neznášala, nenávidela, ako sa táto odporná hmota dokázala dostať aj do tej najmensej škáry, šľahala do okien, zanášala autá.

Odfotografovala sa a fotografiu so smejúcimi sa očami, ktoré pripomínali dve veľké jazerá modrého svetla, poslala matke aj so správou *Šla som behať*. Potom položila mobil na stôl v obývačke, vyšla a zamkla za sebou dvere. Mladá športovkyňa prebehla okolo prístreška s pozemnými plachetnicami a stratila sa na chodníku medzi dunami. Neskôr zbehla na vyasfaltovanú cestu, ktorá spájala Authiskú zátoku s esplanádou.

V lete sa toto miesto hemžilo ľuďmi, prechádzali sa a väčšina prišla obdivovať kolóniu tuleňov, ktoré sa tu vyskytovali odjakživa. No toho 23. januára 2014 o pol šiestej popoludní ostali v tme, ktorú len miestami osvetľovali populčné lampy, už len duchovia predavačov gofier a nejasné obrysy šarkaních prízrakov.

Sarah síce nemala problém so zimou, no neznášala obdobie mimo sezóny, a preto sa ponáhľala, aby sa čo najskôr

dostala z Côte d'Opale. Mestá na konci sveta, ktoré sú polovicu roka vyľudnené, pôsobia ako morské cintoríny. Reštaurácie a bary sú schované za kovovými okenicami, ľudia utiahnutí doma popíjajú alebo sa nudia pri kozube a so záľúbením si vychutnávajú čierny šat zimy... Pravý starobinec. Jej rodičia – osobitne mama ako uznávaná autorka – túžili po byte v centre Paríža. Chceli vymeniť vilu a tristo štvorcových metrov uprostred dún za trojizbový byt na piatom poschodí s výhľadom na Eiffelovku. Veď *Inšpirujúcu* neplánovali predať, šlo len o to mať v hlavnom meste niečo svoje, kde by mohli hlavu zložiť. Jej matka by nemohla písať tie svoje príbehy s vraždami a únosmi bez výhľadu na La Manche. Udržiavala tento osobitý vzťah s domom ako starý námorník so svojou starou loďou. Bola presvedčená, že vila jej prináša šťastie.

Choré spisovateľské poverý.

Za polhodiny Sarah stretla len zopár tieňov, ktoré ťahali tiene ich psov. Poniže hrádze sa slabo beleli unavené vlny. Berck sa zlieval ako mŕtva veľryba k morskej hlbine. Keď dievčine mrazivá hmla premenila tvár na kus ľadu, rozhodla sa vrátiť. Áno, bola síce húževnatá, ale nie šialená.

Prebehla okolo nemocnice námorníctva – mohla by to byť dokonalá kulisa do hororového filmu – a minula maják s kyklopským okom. Na parkovisku pre karavany bolo predsa len zo desať vozidiel zakliesnených medzi lodnými hangármi a piesočnými násypmi. Míhotavé svetielka svedčili o prítomnosti odolných návštevníkov, ktorí sa tu zašívajú aj napriek treskúcej zime. Vedela si ich predstaviť, ako v pyžamách zízajú na televízne vysielanie a do úmoru hrajú karty pri fľaši červeného.

Spolahla sa na modrasté pouličné osvetlenie a vrátila sa na pobrežie Authiskej zátoky. Po približne sto ťažkých

metroch vo vlhkom piesku, keď ju viedlo len svetielko na ramene, napokon v hustej hmle zbadala tlmený svit z vily, pulzujúci život v piesočnom pekle. Aj napriek viacerým vrsťvám oblečenia ju ostrý vietor zo západu bodal až do špiku kostí. Už sa tešila, ako vychutná dobrý kúpeľ aj s *Happy* od Pharrella Williamsa, ktorého si pustí poriadne nahlas do slúchadiel.

Vzala kľúč z miesta, kam ho odložila, zastrčila ho do zámky, no bolo otvorené.

„Mami, už som doma!“

Nevšimla si tieň za chrbtom, ktorý zdvihol ruku do výšky a udrel ju.

Najprv bolesť na hlave.

Vzápätí úplná tma.

O šesť mesiacov prišla do schránky *Inšpirujúcej* obálka a v nej prameň s päťsto dvanástimi vlasmi – ani o jeden viac, ani o jeden menej. Polícia ich identifikovala ako vlasy Sarah a tento dôkaz spárovala s modusom operandi individua, ktoré sa ešte vždy pohybovalo na slobode a doteraz unieslo štyri osoby. Na obálke bola pečiatka z Valence v departmente Drôme, teda z mesta vzdialeného osemsto kilometrov.

Léane a Jullian Morganovci sa už nikdy so svojou dcérou nestretli.

1

O štyri roky neskôr, december 2017

Len čo Quentin opustil čerpaciu stanicu, z palubnej dosky schmatol najnovší model mobilu. Pokúsil sa ho odblokovať, no prístroj si vyžadoval digitálny odtlačok prsta. Vypol ho – ani náhodou ho nesmú lokalizovať cez GPS –, potom ho hodil na sedadlo spolujazdca a pustil rádio. Nekfeuova skladba *Je bať kopírovačov* nahradila klasickú hudbu z CD prehrávača a útrokami sedana sa začal ozývať provokačný text.

Už sú tu len kopírovači, veď vedia to aj školáci. Ako z toho von, komu sa už uráči? Všetci hrajú roly a v sne hrabú milióny. A ja som tu vyrástol ako ruža medzi prhlavou.

Ruža medzi prhlavou. To je ono, tak vnímal sám seba uprostred mesta. Malý chalan – iný, schopný dostať sa z toho napriek všetkému, odhodlaný urobiť si maturitu a stať sa mechanikom, bavilo ho totiž opravovať autá.

Svoj sen mohol žiť pod kapotou všetkých ferrari, porsche, Audi R8, akurát by nesedel za volantom ako papaláši. No mesto ho dobehlo, zhlŕlo, strávilo ako prhlavu a premenilo na kopírovača medzi čvargou. Nemal ani vodičský preukaz. Mizéria ho zvierala ako chobotnica. Keď sa človek

raz dostane do jej chápadiel, keď sa doňho raz vpije, už niet úniku.

Quentin si utrel pot z čela, vytiahol si zips na bomberi a pozrel sa do spätného zrkadla. Cesta bola prázdna. Len zákruty, noc a tmavé štíty hôr. Aj napriek tomu, čo práve vykonal, sa cítil dobre, bol pokojný, slobodný. Mal rád túto atmosféru ako na konci sveta, ďaleko od betónu, od hluku, ukričaných žien, ktoré mlátili susedia z vedľajších bytov. Už čoskoro stratí z dohľadu tie granitové obry a vráti sa do svojho biedneho obytného bloku v Échirolles, celé dni sa bude povalovať, fajčiť trávu, hrať sa na playstatione až do ďalšieho záťahu. Jeho život zhrnutý do troch dejstiev mizerného predstavenia.

Poškuľoval po bankovkách rozsypaných na sedadle spolujazdca pod berettou a mobilom. Nebolo to nič extra, jasné, no jedného dňa bude mať dosť peňazí odložených bokom. Aj on odíde ako jeho otec, no nie z rovnakých dôvodov. Pohladil krížik, čo visel na zlatej retiazke na spätnom zrkadle, a usmial sa. Bdel nad ním Boh.

Modrasté svetlo majákov ho zastihlo za ostrou zákrutou. V ich žiare mával svetielkujúcou paličkou muž v oranžovej veste. Na parkovisku bol odstavený kamión, ktorý kontroloval belgický ovčiak v sprievode svojho psovoda.

Francúzski colníci.

Quentin zahrešil. Po záťahu zišiel z diaľnice a vydal sa horskými serpentínami, aby sa vyhol presne takýmto nepríjemnostiam. Zdvihol nohu. Čo tu tí sráči robia o takomto čase? Uprostred prírodného parku Chartreuse? Colníci boli poriadne otravy, neuspokojili sa len s kontrolou občianskeho preukazu, presnorili kompletne všetko a špinavého slieďa na štyroch nohách vám nasáčkovali do auta aj do kufra. Na sekundu zaváhal a chcel to otočiť, no vzhľadom na úzku

cestu, zvodidlá a strž by mu bolo trvalo večnosť, kým by sa bol odtiaľ dostal. A colník ho navyše videl a, samozrejme, mu naznačil, aby zastal na krajnici.

Dýchať, nestrať hlavu a premýšľať... Päť chlapov, tri autá, z toho dve napichané tristoosmičky. Mladíkova výhoda spočívala v momente prekvapenia, a tak sa rozhodol; veď ani nemal veľmi na výber. Tváril sa, že spomaľuje, že ide zaparkovať, a keď chcel chlapík podísť k otvorenému okienku na strane vodiča, dupol na plyn. Počul mužov kričať a dvoch videl bežať k autu.

Quentin uháňal ako o život, šlo mu o slobodu. Pred vjazdom do Grenoblu ho čakalo ešte desať kilometrov krkolomných zákrut. Nedalo sa nič robiť, musel len uháňať a dúfať, že to na tom prekliatom asfalte prežije. V prípade porušenia zákona by ho to bolo vzhľadom na jeho pestrý trestný register vyšlo pekne drahó. Už nemal čo stratiť.

Do pustej samoty hôr hučala siréna. Quentin s pohľadom upretým do spätného zrkadla zrýchľoval a zrýchľoval ako vo videohre. Boli to rovnaké pocity a k tomu mal aj lístok do pekla. V istom momente sa mu len tak-tak podarilo vyhnúť zvodidlám, stačilo málo a bol by sa stratil na dne priepasti. Zadné kolesá zaškrípali, vozidlo stratilo na chvíľu smer, no zvládol to. Quentin víťazne zareval, pošťastilo sa mu na päťsto metrov striasť svojich prenasledovateľov. Bol taký dobrý ako jeho virtuálny pilot na okruhu Nürburgring.

Jeho posledná myšlienka patrila matke. Potom mu po troch zákrutách tá s kosou vystavila účet. Nemal zapnutý bezpečnostný pás. V momente nárazu do betónových zvodidiel prerazil hlavou predné sklo, trup sa ocitol na kapote, zvyšok tela zadržal airbag. Vozidlo okamžite vybočilo z dráhy a iskriac pokračovalo ešte desať metrov, kým napokon zastalo na okraji strže. Okamžité spomalenie z tridsiatich

kilometrov za hodinu na nulu nebolo také náhle, tenká reťazka s krížikom dokonca ostala visieť na spätnom zrkadle, no Quentina vymrštilo a potom padal viac než štyridsať metrov ako zápalka, ktorú ktosi vyhodil do prázdna. Lebka sa mu roztrieštila o skaly ako prvá a pod vplyvom prudkého zrýchlenia sa mu poškodili vnútorné orgány. Srdce sa odtrhlo od aorty, jedna oblička praskla.

Jeho bytie, jeho osemnásť rokov, všetky jeho spomienky, to, ako sa smial, ako plakal, to všetko sa za menej než sekundu roztrieštilo na horskej ceste bez mena medzi Chambéry a Grenoblom. Auto prežilo takmer celé okrem skiel, z ktorých ostali len drobné črepy a oškretej karosérie na ľavej strane.

Šofér tristoosmičky Marc Norez, dvadsaťdva rokov v službe ako colný kontrolór, privolať políciu aj požiarnikov. Mal to byť pokojný večer a skončil sa nočnou morou. Pred naháňačkou stihol pri uzávere zazrieť mladíkovu tvár. Z tých mladučkých čŕt neostalo nič, len maličká postava bez hlavy, na ktorú vo svetle svojej baterky sotva dovidel. Čo to vlastne bolo?! Prečo sa ten človek dal na útek? Čoho sa bál? Čo robil na tej opustenej ceste tak neskoro v noci?

Norez sa päť minút rozprával so svojím kolegom, potom prešiel popri zvodidlách a otočil sa k ďalším prichádzajúcim spolupracovníkom. Psovod s belgickým ovčiakom vystúpil z auta a zviera zrazu čosi očividne rozrušilo. Pes sa priam hnal k neporušenému kufru auta a začal štekať. Pazúrmí z neho zoškriabal farbu. Jeden z colníkov so zbraňou v ruke stlačil otvárací mechanizmus kufra.

Odskočil dozadu, len čo zbadal mŕtvolu ženy.

Niekoľko jej strhol tvár.